

Čís. 15508.

Ručení za škody z provozu silostrojů.

Pokud jest míti za to, že žalobce opřel náhradní nárok o předpisy zákona čís. 162/08 ř. z.

K úplnému zproštění náhradní povinnosti osob odpovědných za škody z provozu motorových vozidel se vyžaduje nejen důkaz o zavinění poškozeného samého, nýbrž i důkaz, že řidič sám dbal veškerých řádných a věcných opatrností při řízení vozidla a zacházení s ním.

(Rozh. ze dne 16. října 1936, Rv I 657/34.)

Žalobce byl při srážce auta s kolem, na němž jel, poraněn. Tvrdě, že srážka byla zaviněna spolužalovaným řidičem auta, jenž jel na křižovatce neopatrně, domáhá se na něm i na vlastníku auta náhrady způsobené škody. Prv ý s o u d neuznal žalobní nárok důvodem po právu. O d v o l a c í s o u d jej uznal důvodem po právu třetinou.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Dovolatelé namítají jednak, že odvolací soud neprávem posuzoval věc podle předpisů zákona ze dne 9. srpna 1908 čís. 162 ř. z., ježto prý žalobce opřel žalobní nárok jen o předpisy občanského zákona dovozuje náhradní povinnost ze zavinění řidiče automobilu, jednak že i pro případ použití předpisů zákona ručení za škody z provozu silostrojů podali žalovaní důkaz podle § 2 tohoto zákona, totiž důkaz výhradního zavinění poškozeného žalobce samého. První právní výtká jest bezpodstatná, neboť předpoklad dovolatelů by byl správný jedině tehdy, kdyby bylo z přednesu žalobcova nepochybně zřejmé, že nechtěl, aby se použilo zákona čís. 162/08 ř. z. Pouhá skutečnost, že žalobce tvrdil v žalobním přednesu zavinění žalovaného řidiče, není sama o sobě rozhodná. Stačí, že žalobce uvedl takové skutkové okolnosti, které odůvodňují použití předpisů automobilového zákona, neboť žalobce není povinen, by uvedl i zákonné předpisy, jež se vztahují na vylíčenou jím skutkovou podstatu. Náleží soudu, by zjištěný stav věci posuzoval podle platných právních pravidel. Ostatně z toho, že se žalobce sice obmezil na tvrzení, že žalovaný řidič srážku se žalobcem zavinil svou neopatrnou jízdou, třeba skutkově nevysvětlil, v čem záležela tato neopatrná jízda, ale že se zároveň odvolal co do ručení žalovaného majitele automobilu na § 1 autom. zák., jest dostatečně zřejmé, že opřel svůj náhradní nárok o předpisy zákona čís. 162/08 ř. z. Toho si též žalovaní sami byli dobře vědomi, jak plyne z obsahu jejich žalobní odpovědi, v níž se pokusili vyvrátiti náhradní nárok žalobcův podáním vyvíňovacího důkazu podle § 2 autom. zák. Žalovaní se dále ve svých právních vývodech obírají výkladem § 2. autom. zákona, poukazující na rozhodnutí čís. 5340 sb.

Gl. U. n. ř., v němž byla vyslovena zásada, že k zproštění povinnosti k náhradě není vedle důkazu o zavinění poškozeného nebo třetí osoby potřebí důkazu, že škodná událost nemohla býti odvrácena přes předepsané a věcné opatrnosti (tak i rozhodnutí uveřejněná v téže sbírce pod čís. 6480 a 6574). Také někteří právníci spisovatelé zastávají názor že k úplnému zproštění odpovědných osob povinnosti nahraditi škodu postačí, dokáží-li tyto osoby, že událost, z níž vzešla škoda, byla způsobena zaviněním poškozeného samého (tak zejména Lenhoff, G. Z. 1928 čís. 15, Dr. František Vážný ml. v Právniku 1923 čís. 9, str. 325, König v J. Z. 1930 čís. 8, 9). Naproti tomu jest však v literatuře (viz na př. Randa: Schadenersatzpflicht, 3. vydání z r. 1913 na str. 167, Mayr: Lehrbuch II., str. 328, Ehrenzweig: System II./1, § 394, str. 649, Krasnopolski-Kafka: Obligationsrecht, str. 202, Haemmerle: Haftpflicht, str. 72, Guttenstein-Hartmann: Komentář autom. zákona, str. 89 a násl.) zastáván i názor opačný, že jest kromě důkazu zavinění poškozeného potřebí také ještě dokázati, že řidič motorového vozidla zachoval při řízení vozidla a zacházení s ním veškeré opatrnosti, které odpovídají předpisům a povaze věci čili že každé řidičovo zavinění spočívající v tom, že nedbal všech opatrností, vylučuje zproštění náhradní povinnosti, i když jest tu zároveň zavinění poškozeného. A toto posléz uvedené mínění, jež odpovídá nejen doslovu, ale i smyslu zákona a dějinám jeho vzniku, jakož i požadavku slušnosti a spravedlnosti, zastává též náš nejvyšší soud, jak jest zřejmé zejména z jeho rozhodnutí čís. 8777 a 10507 Sb. n. s., na jejichž odůvodnění se dovolavatelé odkazují. Dovolací soud neshledává důvodu, aby se v souzeném případě odchýlil od zásady v nich vyslovené, že vyvíňovací důkaz, potřebný podle § 2 autom. zákona k zproštění náhradní povinnosti, předpokládá, že řidič motorového vozidla sám dbal všech opatrností uložených mu předpisy § 1299 obč. zák. a tehdy platného ministerského nařízení ze dne 28. dubna 1910 čís. 81 ř. z., a že tedy uvedený § 2 autom. zák. předpokládá, že událost, z níž vzešla škoda, byla způsobena jediné a výhradně zaviněním poškozeného. Vyžaduje se arciť, aby byla mezi jednáním neb opominutím řidiče a škodnou událostí příčinná souvislost, takže nelze schváliti názor odvolacího soudu vyslovený v napadeném rozsudku, že žalovaní by odpovídali za škodu přivoděnou provozem automobilu, třeba by tu nebylo příčinné souvislosti mezi rychlostí vozidla a událostí, z níž vzešla škoda. Přesto však odvolací soud právem usoudil, že v souzené věci je tu příčinná souvislost mezi nedovoleně rychlou jízdou automobilu řízeného řidičem a srážkou tohoto vozidla se žalobcem proti němu jedoucím na jízdním kole v uzavřené osadě, neboť kdyby byl žalovaný řidič jel rychlostí předepsanou pro jízdu automobily v uzavřené osadě (kteráž tehdy podle § 46 min. nař. čís. 81/10 ř. z. činila nejvýše 15 km za hodinu), byl by se mohl srážce se žalobcem vyhnouti po případě včasným zastavením motoru a vozidla samého, i když žalobce před automobilem náhle změnil směr jízdy na silnici vpravo odbočující. V důsledku toho odvolací soud nepochybil po právní stránce, přiznal-li žalobci v uvážení všech okolností případu (§ 2, poslední odstavec autom. zákona) část nároků uvedených v § 1 téhož zákona.